

SỬ DỤNG MÀU SẮC CHO NHÂN VẬT ARTHUR FLECK TRONG PHIM JOKER

NGUYỄN THỊ NHƯ QUỲNH*

Tóm tắt: Khi làm bộ phim “Joker”, đạo diễn Todd Philips sử dụng và kết hợp nhiều yếu tố kể chuyện như hình ảnh, âm thanh, nghệ thuật dựng phim... Ở các hình ảnh về nhân vật chính Arthur Fleck, yếu tố màu sắc đã tạo ra những hiệu quả nhất định trong mô tả và thể hiện tính cách của nhân vật này, tạo nên cảm xúc mạnh cho người xem. Trong bài viết này, người viết muốn giới thiệu với bạn đọc cách sử dụng màu sắc để thể hiện nhân vật chính (cả hình thức và tính cách) trong phim.

Từ khóa: Nhân vật, màu sắc, Joker

Abstract: When making the film Joker, director Todd Philips used and combined many storytelling elements, such as images, sounds, editing art... In the images of main character Arthur Fleck, color elements has created certain effects in describing and expressing this character's personality, and created strong emotions for viewers. In this article, the writer wants to introduce to readers how to use color to represent the main character (both appearance and personality) in the film.

Keywords: Character, color, Joker

Một bộ phim hấp dẫn có khả năng duy trì sự tập trung của khán giả suốt thời gian diễn ra câu chuyện trong phim. Để có được sự hấp dẫn đó, đạo diễn phải có cách kể chuyện đặc sắc, ứng dụng nhiều khía cạnh trong việc kể chuyện bằng hình ảnh, âm thanh và nghệ thuật dựng phim. Trong đó, một trong những yếu tố của hình ảnh đã tạo ảnh hưởng cho câu chuyện và tạo nên cảm xúc mạnh cho người xem, đó là việc sử dụng màu sắc cho các nhân vật. Việc sử dụng màu sắc riêng cho mỗi nhân vật để tham gia vào việc xây dựng nhân vật, phản ánh về tính cách, tâm lý của nhân vật, phản ánh sự phát triển của cốt truyện, truyền tải thông điệp và tạo cảm xúc.

“Màu sắc là một thuộc tính của vật thể, tồn tại một cách khách quan trong thế giới vật chất mà thị giác con người có thể nhận biết được”⁽¹⁾. Lý thuyết màu sắc bao gồm các quy tắc về tâm lý học và biểu tượng màu sắc, được sử dụng để chi phối nhận thức và cách hiểu của khán giả đối với mỗi cảnh phim. Mỗi màu sắc có thể gợi lên những phản ứng tâm lý khác nhau từ mỗi người, tùy thuộc vào văn hóa và ngữ cảnh, ý nghĩa của màu sắc cũng có thể thay đổi. Tuy nhiên, tâm lý màu sắc là một lĩnh vực nghiên cứu phức tạp và ý nghĩa của màu sắc có thể thay đổi, tùy thuộc vào từng người cũng như tùy thuộc vào văn hóa của từng vùng miền. Màu

(1). Đào Thân, 1993, tr.11-13

sắc trong điện ảnh không cố định và áp đặt, nó phụ thuộc vào nhiều yếu tố như bối cảnh, ngữ cảnh câu chuyện diễn ra và trải nghiệm cá nhân của từng người xem. Sự tương tác giữa màu sắc và cảm xúc là quá trình cá nhân hóa, do đó, không nên chắc chắn rằng, mọi người sẽ có những phản ứng tương tự với cùng một màu sắc. Một số màu sắc phổ biến và cảm xúc mà chúng có thể tác động lên tâm lý con người:

“Màu đỏ: Thường được liên tưởng với sự nhiệt huyết, năng lượng và đam mê. Nó có thể gọi lên cảm giác sự kích thích, tăng cường tinh thần và sự hưng phấn, nhưng cũng có thể tạo ra cảm giác căng thẳng và lo lắng.

Màu đen: Thường được liên tưởng tới sự bí ẩn, sự trầm lắng và sự tối tăm. Nó có thể tạo ra cảm giác mạnh mẽ, sự tập trung và sự sang trọng, nhưng đồng thời cũng có thể tạo ra cảm giác u ám và sự chán nản.

Màu trắng: Biểu trưng cho sự trong sáng, sự thuần khiết, sự thanh lịch và sự trung thực. Nó cũng có thể đại diện cho sự tinh khiết và sự mới mẻ.

Màu xanh lam: Thường liên quan đến sự bình tĩnh, sự yên tĩnh và sự tĩnh lặng. Nó có thể gọi lên cảm giác sự an toàn, sự tin tưởng thật sự ổn định, nhưng đôi khi cũng có thể tạo ra cảm giác lạnh lùng và xa cách.

Màu xanh lá cây: Thường liên tưởng đến thiên nhiên, sự tươi mát và sự cân bằng. Nó có thể tạo ra cảm giác thư thái, tinh thần và thăng hoa. Ngoài ra, nó cũng có thể đại diện cho sự tương phản và sự thay đổi.

Màu vàng: Thường liên tưởng đến sự tươi vui, niềm vui và sự lạc quan. Nó có thể gọi lên cảm giác ấm áp, hạnh phúc và sự phấn khích⁽²⁾.

Cách sử dụng màu sắc trong phim là một quyết định nghệ thuật và phụ thuộc vào tầm nhìn và ý đồ của đạo diễn. Điều quan trọng là áp dụng màu sắc một cách có chọn lọc và tinh tế để tạo ra hiệu ứng tương thích với tính cách và câu

chuyện của nhân vật. Đạo diễn sẽ làm việc với nhà quay phim, thiết kế mỹ thuật, người chỉnh màu, và thiết kế phục trang, hóa trang để tạo ra một phong cách thị giác hoàn chỉnh cho bộ phim. Đạo diễn có thể trao đổi ý đồ sáng tạo và phối hợp cùng đoàn làm phim để đảm bảo màu sắc trong sản phẩm cuối cùng khớp với chủ đề về tông và tâm trạng của nhân vật. Đạo diễn sử dụng màu sắc để tạo ra một tâm lý hoặc cảm xúc cụ thể. Ví dụ: sử dụng màu xám và tối để tạo ra một không gian u ám và đáng sợ, hoặc sử dụng màu vàng ấm áp để tạo ra một không gian thoải mái và ấm cúng. Màu sắc có thể được sử dụng để tạo ra sự tương phản hoặc nhấn mạnh giữa các yếu tố trong khuôn hình, tạo sự nổi bật và tập trung vào một đối tượng hoặc sự kiện quan trọng. Ví dụ, sử dụng màu đỏ rực rỡ để làm nổi bật một chi tiết quan trọng hoặc sử dụng màu trắng trong một không gian đen tối để tạo ra sự tương phản đặc biệt. Màu sắc có thể được sử dụng để biểu hiện nhân vật, phản ánh tính cách, sự phát triển và thay đổi của các nhân vật trong phim. Ví dụ, một nhân vật đang trải qua sự chuyển đổi từ tình trạng u ám đến sáng sủa có thể được hiển thị qua việc thay đổi màu sắc của ánh sáng hoặc môi trường xung quanh. Màu sắc có thể được sử dụng để tạo ra một không gian hoặc thời gian tưởng tượng đặc biệt trong phim. Ví dụ, sử dụng màu xanh lá cây và màu tươi sáng để tạo ra một không gian thần tiên, hoặc sử dụng màu xám và màu đen để tạo ra một không gian tương lai tối tăm. Một số màu sắc có ý nghĩa tượng trưng cụ thể và được sử dụng như ký hiệu để truyền tải ý nghĩa. Ví dụ, màu đỏ thường được sử dụng để biểu thị tình yêu, nguy hiểm hoặc cảm xúc mạnh, trong khi màu trắng biểu thị sự thuần khiết, trong sáng.

Như vậy, màu sắc là một công cụ mạnh mẽ để tạo ra tác động tâm lý, thể hiện ý nghĩa và thể hiện phong cách của đạo diễn. Sử dụng màu sắc một cách chính xác và sáng tạo có thể làm cho một bộ phim trở nên đặc biệt và đáng nhớ.

(2). Faber Birren, 2013

Trong phim *Joker* sản xuất năm 2019, việc kết hợp tinh tế giữa các gam màu đã đóng góp một cách đáng kể vào thành công và tạo nên một không gian tâm lý đặc biệt cho nhân vật chính.

Joker xoay quanh câu chuyện về sự ngược đãi, sự đau khổ, mất mát và sự mất điều khiển của Arthur Fleck, một người đàn ông sống cùng người mẹ già yếu trong căn nhà tối tăm, nghèo khổ tại thành phố Gotham. Arthur kiếm tiền bằng nghề diễn hề, nhưng thất bại và mang một chứng bệnh tâm thần. Cuộc sống khó khăn, sự bất công xã hội dần đẩy Arthur vào tình trạng sức khỏe tâm thần không ổn định hơn. Anh phải đối mặt với sự coi thường, bạo lực và tình trạng thất nghiệp. Khi Arthur bị tấn công, anh nổ súng bắn chết ba người đàn ông trên tàu điện ngầm và trở thành đối tượng phản diện với danh xưng “Joker”. Trong suốt quá trình này, Arthur dần mất đi sự cân bằng và biến đổi thành Joker, một tên tội phạm đầy thù hận và điên cuồng. Dưới ánh đèn đỏ và màu sắc tối tăm của thành phố Gotham, Joker trở thành biểu tượng của sự phản kháng và hỗn loạn trong xã hội. Anh bắt đầu tham gia vào các hoạt động phạm pháp, thực hiện những vụ ám sát đẫm máu.

Sự xuất hiện của Joker gây ra sự rối loạn, làm bùng tình lòng dân Gotham, đồng thời cũng khơi dậy một cuộc cách mạng về sự phân cấp giàu nghèo trong xã hội. Joker trở thành biểu tượng của sự hỗn loạn và phân định trong xã hội Gotham. Phim tập trung vào việc khám phá tâm lý và sự phát triển tâm lý của Joker, từ một người đàn ông luôn bị tấn công đến một tên tội phạm điên loạn, không thể dự đoán được.

Mở đầu phim, nhân vật Arthur ngồi trước bàn trang điểm trong một không gian chật hẹp, một không gian mang màu sắc u ám, chỉ có ánh sáng chỗ bàn trang điểm của Arthur đang ngồi là màu sắc vàng ấm. Cảnh tiếp theo là cảnh Arthur trong trang phục màu vàng chủ đạo, mái tóc giả màu xanh, chiếc mũ màu đỏ, hóa trang thành chú hề đang cầm một tấm biển màu vàng nhảy múa trên nền nhạc trước cửa hàng nhạc cụ đang xả hàng và chuẩn bị đóng cửa. Sau đó, anh ta bị một nhóm thanh thiếu niên trêu và đánh hội đồng. Tấm biển màu vàng được nhóm thanh thiếu niên dùng để đánh Arthur, tấm biển vỡ tan, Arthur nằm còng queo bên những mảnh vỡ màu vàng trong con hẻm tối tăm và bẩn thỉu.

Như vậy trong ba phân đoạn mở đầu phim, màu vàng của trang phục, màu xanh lá cây của

Cảnh phim *Joker*

tóc giả đội đầu nổi bật trên nền màu xám và trầm của thành phố Gotham. Điều này được sử dụng để tạo ra sự mâu thuẫn và đối lập giữa sự sống và niềm vui với cái tối tăm và bất ổn của thành phố đầy rẫy bất công mà nhân vật Arthur đang sống. Để rồi sau này, chính những con người nơi đây đã đẩy nhân vật Arthur thành một tên tội phạm điên loạn.

Arthur sử dụng bộ tóc giả màu xanh lá cây để hóa trang thành chú hề với mong muốn về một sự khởi đầu mới nhưng chiếc chụp tóc đó bị bỏ lại trên ghế tàu điện ngầm trong một lần Arthur bị ba thanh niên nhà giàu tấn công. Arthur đã nổ súng bắn chết ba thanh niên đó để tự vệ. Kể từ đó tóc giả màu xanh không còn được sử dụng nữa, như một tín hiệu về sự tắt ngúm niềm vui, niềm hi vọng về một cuộc sống yên ổn.

Màu vàng và màu cam trong phim được sử dụng có vai trò tạo ra một tương phản sáng, tập trung vào ước mơ trở thành một danh hài nổi tiếng cùng niềm hy vọng của Arthur trong cuộc sống. Cách sử dụng màu vàng trong phim được đạo diễn xử lý thông qua ánh sáng và trang phục. Ánh sáng trong các cảnh quay trên sân khấu, trên tivi tạo ra một không gian sáng và rực rỡ, một cảm giác ấm áp đồng thời kết hợp với khung cảnh hoạt động biểu diễn, tạo ra một tầm nhìn tích cực về tương lai và ước mơ của Arthur. Một số trang phục và phụ kiện trong phim cũng được thiết kế với màu vàng, như chiếc áo ghi-lê vàng của Arthur trong một số cảnh, màu vàng này có thể biểu thị sự phấn khích và khao khát của Arthur với công việc diễn hài mang niềm vui tới cho mọi người. Ví dụ cảnh trên sân khấu, khi Arthur tham gia biểu diễn, ánh sáng vàng từ đèn chiếu phát ra, tạo ra một không gian sáng và rực rỡ; hoặc ở một cảnh trong xe buýt, Arthur nhìn thấy một biển quảng cáo màu vàng sáng, màu sắc này tạo ra một tác động nổi bật và thu hút sự chú ý của anh. Hoặc cảnh Arthur mặc trang phục vàng và trình diễn trước một nhóm người.

Tiếp theo là màu đỏ, màu đỏ trong phim được sử dụng một cách rõ ràng và đặc biệt để tạo ra một hiệu ứng mạnh mẽ, gây chú ý, được đạo diễn sử dụng để biểu thị sự mạnh mẽ, nhiệt huyết, điên cuồng và tàn ác của Joker. Màu đỏ được sử dụng trong phim thông qua những yếu tố sau:

Trang phục của Joker: Trang phục chủ yếu của Joker bao gồm áo khoác màu đỏ, áo thun màu đỏ và chiếc mũ hề. Màu sắc này tạo ra sự nổi bật và thu hút sự chú ý, đồng thời tạo ra một hình ảnh mạnh mẽ cho nhân vật. Đây là một cách để Joker tỏ ra khác biệt và gây ấn tượng trong đám đông.

Máu: Trong những cảnh về bạo lực và sự tàn ác, màu đỏ của máu thường xuất hiện. Nó

Nhân vật Joker với trang phục màu đỏ

tạo ra một hình ảnh bạo lực và sự tàn nhẫn, thể hiện tính chất nguy hiểm của nhân vật Joker và hành động của anh ta.

Màu đỏ trong phim Joker không chỉ là một màu sắc thông thường, mà nó mang ý nghĩa sâu sắc, tạo nên một biểu tượng mạnh mẽ. Nó thể hiện một Joker nhiệt huyết, đầy đam mê, cũng điên rồ và tàn ác, đồng thời tạo ra một tương phản đáng chú ý với màu sắc xám, trầm của thành phố Gotham. Màu đỏ là một yếu tố quan trọng trong việc xây dựng hình ảnh và tâm lý của nhân vật chính.

Màu sắc xám và trầm được đạo diễn sử dụng trong phim giúp tạo ra một bầu không khí u ám,

Cảnh phim *Joker*

đồng thời thể hiện trạng thái tinh thần của nhân vật chính, tạo ra một hình ảnh đáng sợ và đau khổ của Arthur cùng môi trường xã hội anh ta đang sống. Trong phim, màu sắc xám và trầm thường xuất hiện khi Arthur trải qua những cảm xúc tiêu cực, những trạng thái tinh thần suy sụp, bất an, những cảnh quay tại căn hộ của Arthur và thành phố Gotham. Đó là một không gian ảm đạm, bất hạnh, sự trầm lặng, sự cô đơn. Màu sắc này còn thể hiện một môi trường xã hội uất ức, bất công và suy tàn. Nó tạo ra một cảm giác kháng cự và sự suy nghĩ tiêu cực về thế giới xung quanh của Joker.

Màu sắc xanh lam và trắng được đạo diễn sử dụng để tạo ra sự tương phản, một cảm giác lạnh lùng, bí ẩn, bất ổn. Điều này có thể thể hiện tính cách không thể đoán trước và kỳ quặc của Arthur. Trong phim, màu trắng là màu được Arthur sử dụng làm nền mặt mỗi khi hóa trang thành hề để biểu diễn. Màu trắng đã tạo ra cảm giác tách biệt và sự cô đơn của Arthur. Nó cũng có thể biểu thị sự thuần khiết, vô tội của Arthur trước khi anh trở thành Joker. Còn màu xanh lam thường xuất hiện trong cảnh quay tại các phòng khám tâm thần. Màu xanh lam ở những

cảnh quay này như một yếu tố trực quan để tạo ra một tác động tâm lý và thể hiện trạng thái tinh thần rối loạn, không ổn định trong tâm trí; một cảm giác bí ẩn, khó hiểu, áp lực, căng thẳng và suy sụp của Arthur. Khi Arthur Fleck trải qua những khó khăn, trạng thái tâm lý không ổn định, màu xanh lam thường xuất hiện trong môi trường xung quanh anh ta. Điều này tạo ra một môi trường bất ổn và không an lành càng làm tăng thêm sự mâu thuẫn và sự hỗn loạn trong tâm trí của Arthur.

Màu xanh lam cũng được sử dụng trong các hiệu ứng ánh sáng, đặc biệt trong những cảnh quay mang tính tưởng tượng hoặc trong các cảnh biểu diễn trên sân khấu. Ánh sáng xanh lam tạo ra một không gian mơ hồ và bí ẩn, thể hiện cảm xúc và tinh thần của nhân vật.

Kết thúc bộ phim là hình ảnh Joker mặc trang phục bệnh nhân màu trắng bước đi trong hành lang của bệnh viện tâm thần để lại những dấu chân đầy máu đang nhún nhảy một cách tự tin theo giai điệu nhạc, với hiệu ứng ánh sáng xanh lam. Đó có thể tượng trưng cho sự tự do và chấp nhận của Joker. Sau khi trải qua một hành trình biến đổi và tìm ra chính mình, Joker đã giải

Joker với trang phục bệnh nhân màu trắng, trong bệnh viện tâm thần

phóng bản thân khỏi sự ràng buộc và áp đặt của xã hội, anh ta tìm thấy một cảm giác chấp nhận bản thân và tự do thể hiện mình. Bằng cách cười trong cảnh cuối phim, Joker tạo ra sự mâu thuẫn, thách thức với xã hội và các quy tắc xã hội. Sự cười của anh ta có thể được hiểu là một sự phản kháng với thế giới xung quanh và sự tưởng tượng của Joker về sự tự do, sự tồn tại của bản thân, muốn được xã hội công nhận. Cảnh cuối phim mang đến cho người xem về một không gian, tâm trạng không ổn định, trạng thái tinh thần phức tạp và tình trạng suy tàn, một cảm giác bí ẩn và đặc

biệt. Điều này mang đến một sự đa chiều và mở ra nhiều suy ngẫm cho cảnh kết phim.

Như vậy, mỗi màu sắc trong phim mang một ý nghĩa sâu sắc, góp phần xây dựng tâm lý của nhân vật và không gian của câu chuyện. Việc đạo diễn ứng dụng màu sắc cho nhân vật chính trong phim Joker đã tạo ra một không gian tương phản và biểu đạt tâm lý sâu sắc, thể hiện rõ ràng tính cách phức tạp, sự thay đổi trong tâm trạng và tính cách của Joker xuyên suốt câu chuyện phim. Điều này đã góp phần tạo nên thành công của bộ phim.

*Ths, Giảng viên khoa Truyền hình, Trường Đại học Sân khấu – Điện ảnh Hà Nội

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đào Thản (1993), *Hệ thống từ ngữ chỉ màu sắc của tiếng Việt trong sự liên hệ với mấy điều phổ quát*, Tạp chí Ngôn ngữ, 11 - 15.
2. Phạm Huy Quang (2021), *Ngôn ngữ ánh sáng và màu sắc trong tạo hình điện ảnh phim truyện*, (Luận án Tiến sĩ chuyên ngành Lý luận, lịch sử và phê bình Điện ảnh – Truyền hình), Trường Đại học Sân khấu – Điện ảnh Hà Nội.
3. David Brodwell và Kristin Thompson (2010), *Nghệ thuật Điện ảnh*, NXB. Giáo dục, Hà Nội.
4. Faber Birren, *Color Psychology and Color Therapy: A Factual Study of the influence of Color on Human life (Tâm lý màu sắc và liệu pháp màu sắc: Một nghiên cứu thực*

- tế về ảnh hưởng của màu sắc đến cuộc sống con người*), Publisher: †Martino Fine Books, November 4, 2013, USA.
5. Faber Birren, *Color and Human Response: Aspects of Light and Color Bearing on the Reactions of Living Things and the Welfare of Human Beings* (*Màu sắc và phản ứng của sinh vật sống và sức khỏe của con người*), 1st edition, Publisher: Wiley, February, 1984, USA.
  6. Kassia St.Clair, *The Secret Lives of Color* (*Cuộc sống bí mật của màu sắc*), Later Printing edition, Publisher: †Penguin Books, October, 2017.
  7. Marcel Martin (1985), *Ngôn ngữ điện ảnh*, Cục điện ảnh xuất bản, Hà Nội
  8. Warren Buckland (2011), *Nghiên cứu phim*, NXB. Tri thức, Hà Nội.

*Ngày tòa soạn nhận được bài 15/7/2023; Ngày phản biện đánh giá 31/7/2023
Ngày chấp nhận đăng 25/9/2023; Ngày đăng: 1/12/2023*